

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Quæstio XXXIV. In Tit. XXXIV. De Purgatione Canonica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

QUÆSTIO XXXIV.
IN TIT. XXXIV. DE PURGATIONE
CANONICA.

1354 **A**bsoluto tractatu de delictis, agendum est de illorum poenis, quibus coercentur & puniuntur. Cum autem poena infligi non debeat, nisi delicto, luce meridiana

clarius probato, per L. ult. C. prob. & contra delicta non debeant manere impunita; deficientibus probationibus, introducta est purgatio, qua reus, a criminibus sibi objectis, se immunem esse ostendat. Igitur purgatio Canonica est *innocentia alicujus criminis, de quo quis infamatus est, Canonica* (hoc est, juxta prescriptum Sacrorum Canonum) *facta offensio, seu demonstratio*; quo posito:

1355 Quæres 1. à quo indicenda sit purgatio canonica? R. quòd à iudice competente; aliàs non relevat, c. cum dilectus, 15. h. t. ibi: *cum iudicio pendente coram delegatis, non debueris Ordinarius purgationem indicare infamato*. Et notandum, nec esse indicendam, nisi *infamato apud graves viros cit. c. cum dilectus*, ibi: *si ipsum inveneritis apud bonos & graves de predictis criminibus infamatum, purgationem ei canonicam indicatis*; quod etiam habetur in c. *Inquisivisti*, de accusat. adeoque solum ubi sunt probabiles suspensiones admissi criminis, c. 4. h. t. quæ scilicet ortum habent ex probabilibus conjecturis, c. *cum in juventute*, eod. & crimen aliter probari non potest; quia accusator deest, c. 2. & 8. eod. Hæc enim purgatio tantum subsidiaria est; & ideo iudicis est, præmittere causæ cognitionem super infamia, ne quid temerè fiat, & viri boni vita in dubium vocetur, ut dicitur c. 12. eod. quamvis etiam iudici possit ad instantiam purgandi, per cit. c. 12. Confessio autem extrajudicialis in criminalibus vix sufficit ad purgationem Canonice indicendam; Pirhing de Confess. n. 40. in fin.

1356 Quæres 2. quæ sit forma hujus purgationis? R. ex prescripto Canonum esse
Tom. V.

1. quòd reus, si non sit vilis persona, ut dicitur c. 1. h. t. tactis Evangelii *juret, de veritate*, nimirum, se objectum crimen non commisisse per se, aut aliam personam ipso sciente, c. *quoties*, 5. h. t. & c. *fin.* eodem. Secundo ut adhibeantur etiam *Compurgatores*, famæ honesta, & vitæ probæ c. 7. & 11. h. t. & si haberi non possint, Reo subveniatur, ut docet Abbas in c. 10. h. t. Et ideo ubi pro Compurgatoribus non possunt haberi Clerici, etiam Laici admitti possunt; & in defectu Virorum, etiam foemina; aliàs soli juramento Res standum est, per Gloss. in c. 10. de accusat. Horum munus est, *jurare*, non de veritate, sed credulitate, quod scilicet putent Reum verum jurasse, & super objecto crimine temerè infamatum esse, dict. c. *quoties* 5. & c. *de Testibus*, 13. h. t. Numerus eorum non est determinatus, sed relinquitur arbitrio iudicis pro criminis enormitate, infamæ modo, & personæ qualitate, c. 8. & 10. eod.

Olim frequens etiam erat modus se purgandi, susceptione Venerabilis Sacramenti, ut notat Hostiensis in Summa h. t. §. *fin.* vel celebratione missæ, ut habetur c. *fin.* 2. q. 5. vel juramento ad Martyrum reliquias, ut patet ex variis capitulis, 2. q. 4. Hic tamen modus fragilis est, fallax, & incertus & remedium periculosum. Cæterum usus purgationis Canonice etiam in foro seculari receptus est; teste Julio Claro; non tamen passim, ut habet in pract. Crimin. §. *fin.* q. 63. n. 5. nec tantum viros gravat, sed etiam foeminas, c. 3. h. t. ibi: *Moniales, si libidinibus inservire accusentur, & manifestè detegi non valuerint, erga regulam suæ opinionis malam famam Canonice purgare cogantur*.

1358 Quæres 3. quis sit effectus purgationis Canonice, si legitime facta sit? R. quòd Reus absolvatur, ex c. 8. h. t. & c. *habet* 2. q. 4. nisi fortè aliqua qualitas sinistram causans suspensionem, mereatur poenam, ut

Q 9 scan

scandalum sopiatur, c. 10. h. t. ibi: *purgatione verò receptà, beneficium ei restituere non postponas: in pœnam autem familiaritatis illius, quam cum hæreticis scienter habuisse dignoscitur, eum ab officio volumus manere suspensum, donec scandalum sopiatur.* Nec postea accusari denuò poterit Reus. Gloss. *fn.* in c. *Mennam*, 2. q. 4. & Gloss. in

c. 8. h. t. Si autem in purgatione defecerit, pro convicto habetur, & punitur *pœnâ Canonica* hoc est, per *Canones præscripta* tali delicto, c. 10. h. t. ibi: *Quod si forsan in purgatione defecerit, cum Ecclesiasticæ discipline mucrone percellas, & ab officio, & beneficio depositum, ad agendam pœnitentiam in arctum Monasterium detrudere non omittas.*

QUÆSTIO XXXV.

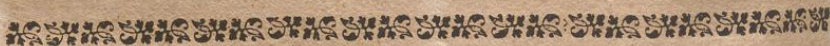
IN TITUL. XXXV. DE PURGATIONE VULGARI.

1359

Æc est probatio, vel ostensio suæ innocentia super crimine objecto, nullo legitimo usu inducta, sed vulgi quadam usurpatione, observationeque superstitiosâ potius, quàm Religiosâ. Ejus modus olim fuit multiplex juxta diversos gentium mores. Unde si quis de crimine aliquo fuit infamatus, nec convinci posset, infamatus innocentiam suam ostendere, ac probare cogebatur, vel per duelum, vel per ignes, aut prunas ardentem, vel ferrum candens &c. quæ si illæsus traiecit, innocentem; si secus, reum probabant. Sed cum hæc media sint per-

quam fallibilia, & sæpe contingat innocentem ex iis condemnari, vel Reum absolvi, multumque superstitionis habeant, jure Canonico merito prohibita sunt, ut liquet ex hoc, tit. & sæpe cit. caus. 2. q. 4. Et ideo absolutio Rei facta per purgationem vulgarem, non tenet; eaque non obstantem illi de novo indici potest purgatio; & super eodem delicto admittitur accusatio per c. *Ex tuarum*, 8. de purgat. Canon. & in c. *dilecti*, 3. de purgat. vulgari, ab Honorio III. iudicium, per ejusmodi purgationem factum, est penitus interdictum, tanquam id, in quo *DEUS tentari videtur.*

QUÆSTIO XXXVI.

IN TITUL. XXXVI. DE INJURIIS, ET DAMNO DATO.

1360

Quum ex delictis frequenter nascantur injuriæ, & damna, postquam de illis actum est, etiam de his præsentis titulo agitur, quæ materia etiam tractatur in 6. not. autem *injuriam* aliter accipi à Jurisperitis; aliter à Theologis. *Theologicè*, est alieni juris violatio, seu actio, vel actionis omissio voluntaria, contra jus alterius; apud Juristas autem accipitur

quadrupliciter, ut constabit ex sequentibus.

ARTICULUS I.

De Injuriis.

EX l. 1. ff. de injuriis, ac eodem tit. in 1360 Institut. constat, injuriam *juridicè* sumi primò *generaliter*, prout opponitur juri, sive privativè, sive contradictoriè, & dicitur, quidquid non fit jure. 2. *specialiter* pro culpa,